

Obsah

Obecná část

1	Potravinová alergie	13
1.1	Úvod	13
1.2	Prevalence potravinové alergie (Evropa, USA): metaanalýzy	14
1.3	Prevalence potravinové alergie v České republice	20
1.4	Genetika potravinové alergie	24
2	Patofyziologie	32
2.1	Střevní bariéra, slizniční imunita	32
2.2	Cesty senzibilizace	39
2.3	IgE mechanismy	42
2.4	Non-IgE mechanismy	44
2.5	Senzibilizace versus alergie	45
2.6	Potravinové bílkoviny (alergeny)	46
2.7	Nebílkovinné alergeny	48
2.8	Aditiva	49
2.9	Potravinové alergeny	50
2.10	Rodiny potravinových alergenů	51
2.11	Multiproteinová potravinová alergie	55
3	Zkřížená reaktivita	59
3.1	Zkřížená reaktivita – přínosy	60
3.2	Zkřížená reaktivita – výhody	60
3.3	Zkřížená reaktivita – nevýhody	61
3.4	Zkřížená reaktivita mezi rodinami alergenů	61
3.5	Zkřížená reaktivita – cukerné determinanty	63
3.6	Zkřížená reaktivita – druhově specifické a nespecifické alergeny	63
4	Diagnostika	66
4.1	Anamnéza (diagnostika na základě klinických parametrů)	66
4.2	Kožní prick testy v diagnostice potravinových alergií	69
4.3	Diagnostika potravinové alergie – specifické IgE	77
4.4	Molekulární diagnostika	86
4.5	Diagnostika potravinové alergie metodou imunoblot	93
4.6	Vyšetření specifických protilátek izotypu IgG	96
4.7	Náplastové testy	100
4.8	Funkční testy	105
4.9	Expoziční testy	111
4.10	Diagnostika potravinové alergie – ostatní	133
5	Projevy potravinové alergie	138
5.1	Projevy potravinové alergie: urtikarie a angioedém	138
5.2	Respirační projevy potravinové alergie	142
5.3	Anafylaxe navozená potravinou	144
5.4	Eozinofilní ezofagitida	155
5.5	Potravinou indukovaná enterokolitida	163
5.6	Potravinová alergie postihující gastrointestinální trakt	168
5.7	Atopický ekzém	171
5.8	Heinerův syndrom	174
6	Léčba	176
6.1	Hydrolyza bílkovin	176
6.2	Antihistaminika	183

Potravinová alergie a intolerance

6.3	Kromoglykan sodný	184
6.4	Probiotika	186
6.5	Kortikosteroidy	188
6.6	Imunoterapie potravinové alergie	189
6.7	Biologická léčba	198
7	Potravinové intolerance	200
7.1	Intolerance sacharidů	200
7.2	Laktózová intolerance	201
7.3	Intolerance fruktózy	203
7.4	Intolerance sorbitolu	204
7.5	FODMAP	205
7.6	Histaminová intolerance	206
7.7	Scombroid syndrom	213
8	Prognóza potravinové alergie - vyhasínání, perzistence i alergický pochod	218
8.1	Prognóza potravinové alergie	218
8.2	Prognóza alergie na bílkoviny kravského mléka	218
8.3	Prognóza alergie na vejce	219
8.4	Prognóza alergie na arašíd a stromové ořechy	220
8.5	Prognóza alergie na pšeničnou mouku a sóju	221
8.6	Prognóza alergie na ryby, mořské plody a semena	221
8.7	Sledování pacientů podle prognózy, alergický pochod	221
9	Geneticky modifikované organismy	224
9.1	Co jsou geneticky modifikované organismy?	224
9.2	Cíle a metody procesu transgenóze	224
9.3	Rizika geneticky modifikovaných organismů	226
10	Informace o složení potravin - legislativní ochrana spotřebitele	229
10.1	Nařízení EU (1169/2011) pro označování alergenů	229
10.2	Povinné informace o alergenech	231
10.3	Další údaje na etiketách	232
10.4	Označování obsahu lepku	232
10.5	„Může obsahovat...“	232
	Speciální část	
11	Alergie na bílkoviny kravského mléka	234
11.1	Kravské mléko a bílkoviny kravského mléka	234
11.2	Kravské mléko a mléka savců	235
11.3	Bílkoviny kravského mléka a mateřské mléko	236
11.4	Bílkoviny kravského mléka v potravinách	236
11.5	Alergie na bílkoviny kravského mléka podle typu bílkoviny	237
11.6	Prevalence alergie na bílkoviny kravského mléka	238
11.7	Těžké alergie na bílkoviny kravského mléka	238
11.8	Projevy alergie na bílkoviny kravského mléka	239
11.9	Diagnóza	247
11.10	Léčba alergie na bílkoviny kravského mléka	257
11.11	Alergie na bílkoviny kravského mléka - vápník	265
11.12	Laktózová intolerance	266
11.13	Alergie na bílkoviny kravského mléka - prevence	267
11.14	Prognóza	268
12	Ostatní živočišná mléka	272

13	Vejce	274
13.1	Význam a vlastnosti vejce	274
13.2	Prevalence alergie na vejce	275
13.3	Alergeny vejce (<i>Callus domesticus</i> , Gal d).....	275
13.4	Klinické projevy	277
13.5	Alergie na vejce v dospělosti.....	278
13.6	Syndrom pták-vejce.....	279
13.7	Diagnostika	279
13.8	Přirozený průběh alergie na vejce.....	281
13.9	Léčba vaječné alergie.....	282
13.10	Kojené děti.....	282
13.11	Děti nekojené	283
13.12	Orální imunoterapie	283
13.13	Zkřížená alergie, náhrada vajec.....	284
13.14	Farmaka a doplňky obsahující vaječné složky	284
13.15	Očkování, očkovací látky s obsahem vaječné bílkoviny	285
13.16	Kazuistika	288
14	Obilné mouky	291
14.1	Obilniny, obiloviny	291
14.2	Obilné zrno, bílkoviny obilné mouky	291
14.3	Lepek (gluten)	292
14.4	Alergie na lepek	294
14.5	Lepkové i nelepkové bílkoviny	295
14.6	Omega-5-gliadin (Tri a 19) a anafylaxe	296
14.7	Diagnostika moučné alergie	297
14.8	Léčba moučné alergie	298
14.9	Nelepkové bílkoviny	299
15	Obilné mouky nelepkové	303
15.1	Rýže	303
15.2	Kukuřice	305
15.3	Proso	306
16	Neobilné mouky	308
16.1	Pohanka	308
16.2	Amarant	310
16.3	Quinoa	310
17	Sója	312
17.1	Využití sóji.....	312
17.2	Složení sóji.....	312
17.3	Alergie na sóju	313
17.4	Alergeny sóji.....	315
17.5	Povinnost informovat spotřebitele	318
18	Ostatní luštěniny	320
18.1	Čočka	320
18.2	Cizrna	321
18.3	Hrách	321
18.4	Fazole	321
18.5	Lupina, vlnič bob	322
19	Arašíd	323
19.1	Využití arašídů	323
19.2	Alergie na arašidy	323

Potravinová alergie a intolerance

19.3	Projevy alergie na arašídý	324
19.4	Ovlivnění alergenicity arašídů	324
19.5	Zkřížená reaktivita	325
19.6	Diagnostika alergie na arašídý	325
19.7	Arašídové alergený	326
19.8	Léčba arašídové alergie	331
19.9	Povinnost informovat spotřebitele	332
19.10	Specifická imunoterapie arašídové alergie	332
20	Ořechy	335
20.1	Lískový ořech	335
20.2	Vlašský ořech	338
20.3	Pekan	339
20.4	Para ořech	340
20.5	Kešú	340
20.6	Pistácie	342
20.7	Makadam	343
20.8	Piňoli	343
20.9	Mandle	344
21	Semena	345
21.1	Sezam	345
21.2	Mák	348
21.3	Slunečnice	349
21.4	Dýňová semínka	349
21.5	Pohanka	350
21.6	Quinoa	351
21.7	Amarant	351
22	Ovoce	352
22.1	Jablko	353
22.2	Broskev	355
22.3	Třešeň	356
22.4	Švestka	357
22.5	Jahody	357
22.6	Kíwi	358
22.7	Banán	359
22.8	Mango	360
22.9	Citrusy	361
22.10	Meloun	361
22.11	Granátové jablko	362
22.12	Fíky	362
23	Zelenina	364
23.1	Čeľad miříkovitě (<i>Apiaceae</i>)	366
23.2	Čeľad lilkovitě (<i>Solanaceae</i>)	369
23.3	Čeľad tykvovitě (<i>Cucurbitaceae</i>)	373
23.4	Čeľad brukvovitě (<i>Brassicaceae</i>)	374
23.5	Čeľad amarylkovitě (<i>Amaryllidaceae</i>)	376
23.6	Čeľad chřestovitě (<i>Asparagaceae</i>)	377
23.7	Čeľad hvězdnicovitě (<i>Asteraceae</i>)	378
23.8	Čeľad laskavcovitě (<i>Amaranthaceae</i>)	379
23.9	Čeľad kaparovitě (<i>Capparaceae</i>)	380
23.10	Čeľad konopovitě (<i>Cannabaceae</i>)	380
23.11	Čeľad jamovitě (<i>Dioscoreaceae</i>)	381

23.12	Čeľad' pryščovitě (<i>Euphorbiaceae</i>)	381
23.13	Čeľad' svlaččovitě (<i>Convolvulaceae</i>)	381
23.14	Čeľad' arekovitě (<i>Arecaceae</i>)	381
23.15	Čeľad' šáchorovitě (<i>Cyperaceae</i>).....	382
23.16	Čeľad' lipnicovitě	382
24	Kořenĭ.....	388
24.1	Kořenĭ – prevalence	388
24.2	Kořenĭ – zkříženě reakce	389
24.3	Kořenĭ – čeľad' miřĭkovitě	390
24.4	Kopr	391
24.5	Zázvor	391
24.6	Kari (curry)	392
24.7	Kořenĭ – čeľad' hluchavkovitě	393
24.8	Pepř	394
24.9	Kořenĭ – čeľad' myrťovitě	394
24.10	Skořice	395
24.11	Vanilka.....	396
25	Ryby	398
25.1.	Alergie na ryby	398
26	Alergie na korýše a měkkýše.....	406
26.1	Prevalence alergie na korýše a měkkýše	406
26.2	Taxonomie.....	406
26.3	Alergeny korýšů a měkkýšů a zkřížená reaktivita	407
26.4	Klinické projevy alergie na korýše a měkkýše, cesty senzibilizace.....	409
26.5	Diagnostika a nealergické reakce	410
26.6	Terapie	411
27	Alergie na latex, latex-fruit syndrom.....	413
27.1	Co je latex?	413
27.2	Rizikové skupiny alergie na latex	413
27.3	Latex-fruit syndrom.....	414
28	Aditiva - sulfity.....	418
29	Barviva.....	421
29.1	Syntetická barviva	421
29.2	Barviva přírodní	422
30	Ostatní.....	424
30.1	Pozdnĭ anafylaxe na maso savců	424
30.2	Med	426
30.3	Houby	428
30.4	Pancake syndrom	432
30.5	Potravinová alergie na hmyz	433
30.6	Rostlinné alergen y	434
	Seznam zkratek.....	440
	Rejstřĭk.....	443